

Deeconomie

Inbreng Detailhandel Nederland

De deeconomie en de detailhandel

De deeconomie is aan een opmars bezig. De impact ervan is vooralsnog – wanneer men de detailhandel als geheel bekijkt – niet zichtbaar in de omzetcijfers¹. Met uitzondering van de recessiejaren krimpt de totale detailhandelsmarkt niet. Dat neemt niet weg dat de hele markt ingrijpend verandert mede als gevolg van digitalisering en mechanisering en dat de winstgevendheid onder grote druk staat².

Dat de deeconomie zich tot op heden minder krachtig ontwikkeld heeft in de detailhandel dan in bijvoorbeeld de horeca en het personenvervoer komt mede doordat het in de detailhandel vooral om consumptiegoederen gaat. Deze lenen zich anders dan diensten niet altijd even goed voor delen.

Binnen de markt zelf zijn echter wel degelijk effecten merkbaar. Denk aan de omslag van het bezitten van producten naar het gebruiken van diensten zoals boeken, muziek en andere entertainment. Dit heeft ertoe geleid dat er vrijwel geen videotheken en muziekwinkels meer zijn. Daarbij gaat het niet per se om een gevolg van de opkomst van de deeconomie. Wel is het zo dat het legaal dan wel illegaal delen van bijvoorbeeld muziek makkelijker en sneller verloopt via het internet. En we zien inmiddels dat illegaliteit minder kans krijgt door betaalbare abonnementsvormen.

Veel deelinitiatieven steunen op het ‘peer-to-peer’-mechanisme. Het zijn horizontaal verbonden netwerken van gebruikers; ‘consumer-to-consumer’ (C-2-C). Dat betreft lang niet altijd het ‘om niet’ uitlenen of weggeven van artikelen, maar gaat ook vaak om het tegen betaling overdragen van producten en om commerciële activiteiten.

Consumenten zijn steeds beter bekend met online platforms die C-2-C transacties faciliteren. Technische ontwikkelingen maken dit steeds meer mogelijk. Er is dus een scenario voorstelbaar dat C-2-C met impact op de detailhandel harder zal groeien.

Kansen en bedreigingen

De deel- of platformeconomie is een trend met vergaande gevolgen. Kort samengevat biedt het kansen, maar het kan ook ongewenste gevolgen hebben:

---

¹ CBS, omzetontwikkeling detailhandel (index 2010 = 100), <http://bit.ly/2EwZK4m>

² McKinsey & Company – ‘Werk aan de winkel: Nederlandse detailhandel in versnelling richting 2025’, <http://bit.ly/2Ey2D4R>

- Vernieuwing en ondernemerschap zijn positief en moeten de ruimte krijgen, maar geen status aparte.
- Een tweede kansje voor producten door hergebruik is positief met het oog op verduurzaming.
- Het kan negatief uitpakken als er geen of onvoldoende handhaving is. Denk aan de belastinginning, veiligheid of volksgezondheid. Denk in dit verband ook aan producten met een leeftijdsbeperking.
- Neveneffecten kunnen optreden door de relatieve anonimiteit op het web zoals heling of een ongewenste groei van de schaduw economie. Hoge lasten op consumptie stimuleren illegaliteit nog eens extra³.

Hoe kan volgens Detailhandel Nederland het beste gestuurd worden door de overheid?

Het meest werkzaam zou zijn, omdat het een tijd van transitie en doorbraaktechnologie is, nadrukkelijker principes toe te passen en niet alleen concrete regels ter discussie te stellen of toe te voegen:

- Digitalisering (daar hebben wij het hier in feite over) moet ruim baan krijgen en tegelijkertijd in goede banen worden geleid. Een zogenoemde omnichanneltoets helpt om samenhang in regels te bevorderen.
- Het is niet alleen de vraag of nieuwe opkomende businessmodellen gereguleerd moeten worden, maar ook of bestaande businessmodellen gedereguleerd kunnen worden. Dat bevordert een gelijk speelveld.
- Ontwikkelingen m.b.t. de deeleconomie moeten getoetst worden op de consequenties ervan voor de publieke belangen (volksgezondheid, veiligheid, toegevoegde waarde voor economie). Deze moeten te allen tijde geborgd zijn.
- Er moet een onderscheid zijn tussen pro bono en privé activiteiten enerzijds en bijverdiensten en commercie anderzijds. Juist door digitalisering kan de stroom van transacties van C-2-C inzichtelijk worden gemaakt en kan deeltijdhandel gereguleerd en gehandhaafd worden.

---

³ www.accijnslek.nl